"De mensen groeten je hier allemaal"

Drentenieren is gezond Ook voor Drenthe

Harry en Riek Venema-Hanff, 74 en 73 jaar oud, wonen prinsheerlijk in hun doorzonwoning aan de Kerkinge in Zuidwolde. Een klein voortuintje met een hoge spar, wat tua's en een stukje heide en een keurig onderhouden, zorgvuldig afgescheiden achtertuin behoren ook tot hun leefruimte. Ze drentenieren! Ze wonen sinds januari 1989 hier en ze gaan nooit meer weg. Althans niet uit Drenthe, wel te verstaan.

Ze zijn allebei geboren en getogen in Den Haag en komen uit een onverdacht rood nest. Harry was in zijn jonge jaren lid van de A.J.C. (Arbeiders Jeugd Centrale) en Riek had zich aangesloten bij de N.A.S.B. (Nederlands Arbeiders Sport Bond). Ze waren aanhangers van 'het gebroken geweertje'- ideaal en voortdurend aktief bezig met de verheffing van de arbeiders-klasse. Harry werd coupeur en maakte maatkleding, Riek werkte als verkoopster in een brood- en banketzaak.

Begin 1948 trouwden ze en kort daarop kreeg Harry het aanbod in het toenmalige Nederlands-Indië te gaan werken. Hij vertrok al in april en zijn bruid volgde hem in januari 1949. Vader Venema had zijn kinderen nog de volgende leefregel meegegeven. "Denk erom; ze (de Indonesiërs) zijn wel bruin, maar van binnen zijn ze precies gelijk!" Hiernaar handelden ze en toen er een baboe werd aangesteld, kreeg ze een dermate hoog loon, dat hun kennissen hen voor gek verklaarden. Harry leidde Indonesische kleermakers op tot coupeurs en zette een vakbond voor hen op. Toen zijn contract in 1953 afliep, besloot het inmiddels twee kinderen tellende gezin naar Nederland terug te keren.

Harry werd weer coupeur, maar moest in verband met een bedrijfsopheffing een andere werkgever zoeken. Hier verdiende hij aanzienlijk minder, maar het was niet anders. Het kwam niet bij hem op naar de sociale dienst te gaan en zijn hand op te houden. De tering moest maar naar de nering gezet worden! Zo werden het nog zware jaren voor het jonge gezin.

Gelukkig kreeg Harry in 1957 een betrekking bij de afdeling kleding van het Ministerie van Defensie. Hier moest hij stoffen keuren en ook kledingstukken zoals overhemden. Zijn salaris was aanzienlijk hoger en ze konden zich weer beter redden. Toen de kinderen wat groter werden, werd Riek doktersassistente. Tien jaar lang deed ze dit werk met veel plezier.

Maar er kwamen ook andere taken op haar af. Het echtpaar woonde in een flatgebouw in de Haagse Moerwijk en daar was van alles te doen. Boodschappen halen voor ouderen en burenhulp verlenen waren vanzelfsprekend voor Riek. Van een praatje maken tot daadwerkelijk de handen uit de mouwen steken, het hoorde er allemaal bij. Er was een wijkcentrum, dat vrijwilligerswerk opzette en zij was ook daar zo veel mogelijk beschikbaar. Ook als er acties op touw gezet werden.

Toen er een tramlijn opgeheven dreigde te worden, werd daartegen door de wijkbewoners massaal gedemonstreerd. Met spandoeken en gehuurde trams, die volgeplakt waren met leuzen. Riek organiseerde en demonstreerde van harte mee. De tram bleef rijden! Een actie, opgezet voor een dringend nodige renovatie van de

flats in de wijk, had eveneens succes. Ook Harry leverde zijn aandeel aan het vrijwilligerswerk, zij het meer op de achtergrond. Hij was redakteur van het wijkblad.

Toen Riek haar baan bij de dokter opzegde, kreeg ze ook tijd om zich bestuurlijk met het maatschappelijk leven bezig te gaan houden. Ze werd tweede voorzitter van de ouderenorganisatie en bezocht trouw de vergaderingen van haar partij, de P.v.d.A.. Ze had geen ambities om zich verkiesbaar te stellen. Dat moesten de jongeren maar doen vond ze. Ze nam liever als eenvoudig partijlid deel aan de discussies tijdens de bijeenkomsten. Invloed uitoefenen aan de basis, dat was haar op het lijf geschreven.

◀ *Riek Venema: Ik was hier direct thuis.*
(Foto: Gerrit Boer.)

Bij zoveel betrokkenheid bleven frustraties niet uit. Het echtpaar ging zich hoe langer hoe meer ergeren aan de vervuiling van de buurt en aan de graffitiknoeierijen van de Haagse jeugd. Het ergste was echter de toenemende onverschilligheid van de wijkbewoners ten aanzien van de eigen omgeving. Zelfs in de meest elementaire zin. De goede gewoonte om met acht gezinnen om de beurt wekelijks het trappenhuis en het portiek schoon te maken, raakte in het slop. Riek nam graag en vanzelfsprekend die taak voor oudere buurvrouwen waar. Er kwamen echter ook jongeren wonen, die haar als ze op hun gebrek aan solidariteit gewezen werd, toevoegden: "Ik werk niet buiten de deur!" Omdat er anders die week weer niets gebeurde, deed Riek het in de vrede zelf maar.

Ook op de lessen Nederlands aan Marokkaanse en Turkse vrouwen knapten ze volledig af. Aanvankelijk ging dat uitstekend, maar toen de besten een cursus M.A.V.O. mochten gaan volgen, werd dat door de echtgenoten van de dames verboden. De cursus was gemengd en de heren Turken en Marokkanen vonden het niet goed, dat hun vrouwen tijdens de lessen met andere mannen omgingen. Praten met de 'pasja's' hielp niet; de cursus bleef voor de vrouwen taboe!

Harry en Riek hadden ondanks hun drukke Haagse leven altijd een hang naar het buitenleven gehad. In hun jeugd kampeerden ze elk jaar op het A.J.C. terrein in Vierhouten en later trokken ze er tijdens elke vakantie op uit. Vooral toen ze een auto hadden, werden Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland geliefde reisdoelen. Niet om er te luieren, maar vooral om er te wandelen - berghelling op, berghelling af.

Toen Harry in 1983 een auto-ongeluk kreeg en een jaar later werd afgekeurd, werd het verlangen naar buiten wel heel erg sterk. Ze logeerden nogal eens bij hun dochter in Zuidwolde en genoten geweldig van de omgeving. In alle rust wandelen en fietsen, dat was hier tenminste nog mogelijk.

Toen ze tijdens zo'n logeerpartij weer eens hoog opgaven van hun gehechtheid aan dorp en streek, zei hun schoonzoon: "Maar kom dan toch hier wonen!" Aan die mogelijkheid hadden ze nog niet gedacht. In 1987 vroegen ze een huurhuis aan en in december 1988 werd hun wens vervuld. Ze kregen een ruime woning toegewezen aan de Kerkinge en betrokken die zo snel mogelijk.

Zo werden de Venema's 'drenteniers'.

We zitten bij elkaar aan de eetkamer in het achterste deel van de kamer. Riek, slank en levendig, rad pratend en Harry, aanmerkelijk breder en rustiger, meer het beschouwelijke type, vertellen.

"Gelukkig spreekt iedereen hier hollands."

(Foto: Gerrit Boer.)

Hoe was jullie eerste indruk hier?

"'t Was heerlijk. Toen alles op z'n plaats stond en de boel was opgeruimd, konden we zomaar buiten zitten. 't Werd een mooi voorjaar en we genoten vooral van de rust. Om Michel, onze cairn terrier, binnen de perken te houden, hebben we de tuin met een schutting afgesloten. Tevens voor onze privacy, want daar houden we ook van. En overal waar we kwamen, die mooie boerderijen en die prachtige binnenwegen, die maakten veel indruk."

Was je snel ingeburgerd?

RIEK: "We hebben geen enkele moeite gehad. Ik was direct thuis. De winkelstand in Zuidwolde is erg prettig. We hebben een supermarkt, die zelfs nog van alles thuisbezorgt. We wilden graag in de gemeenschap opgenomen worden en dan moet je zelf aansluiting zoeken. Gelukkig waren we dat van jongsaf gewend. Ik maak heel makkelijk een praatje en heb altijd belangstelling voor de mensen om me heen. Ik laat me ook al gauw bij de voornaam noemen."

HARRY: "We hebben van het zogenaamde Drentse wantrouwen weinig gemerkt. De mensen groeten je allemaal. Dat zijn we in Holland anders gewend. Daar ben je een nummer. Ik ga elke dag met de hond wandelen en als ik eens alleen ben vragen ze meteen: "Is je hond soms ziek?"

Had je geen heimwee in het begin?

RIEK: "Totaal niet. We gingen de eerste tijd regelmatig naar mijn moeder in Den Haag, maar we waren altijd blij, als we bij Lichtmis weer af konden slaan naar Zuidwolde."

Houd je je nu ook weer met politiek bezig?

HARRY: "Ik niet zo erg, maar Riek wel. Zij is de meest idealistische van ons twee."

RIEK: "Ik mis de 1 mei viering hier. In Den Haag hadden we altijd bijeenkomsten met sprekers en deelnemers, die gedichten voordroegen. In Zuidwolde is er totaal niets te doen. Dat is eigenlijk het enige, dat voor mij ontbreekt hier. We gaan nu naar Hoogeveen op 1 mei; daar is 't wel goed."

En de andere aktiviteiten?

RIEK: "We sluiten ons bij veel evenementen aan. Ik doe mee met de avondvierdaagse en de boerderijfietstocht. We gaan naar concerten van de plaatselijke harmonie en naar culturele manifestaties in de kerk. Ik zou laatst nog mee doen met het dauwtrappen, dat door de gereformeerde kerk was georganiseerd, maar door omstandigheden is het daar niet van gekomen. We willen, als het kan, overal wel aan mee doen."

HARRY: "Ik speel met een groepje ouderen koersbal, zwem in 't overdekte bad en zit bij de bridgeclub. Tijdens koersbal merk ik trouwens wel iets van de geslotenheid van de echte Drenten. Ik heb niet zoveel echt kontakt

met ze, maar ik ben zelf ook wel wat gereserveerd. De omgang met de ouderen, die van buiten komen is gemakkelijker. Bij de bridgers ligt dat anders. Die zijn over het algemeen jonger en hebben ook meer te vertellen."

RIEK: "Ik ben ook nog bij de wereldwinkel in Zuidwolde. 'k Heb me als vrijwilligster aangemeld en ik ben er verkoopster. Je ontmoet er allerlei mensen, maar 't leeft niet echt hier. Ik zou graag willen, dat er meer Zuidwoldegers warm liepen voor de derde wereld."

willen weten. Het leren lezen bijvoorbeeld. Soms lukt dat zo ook wel. Als ik een gedicht hoor, kan ik 't vaak wel begrijpen, doordat ik ga combineren."

Hoe is 't met de cultuur in Zuidwolde?

RIEK: "Ik vind, dat de plaatselijke harmonie "De Woudklank" hier heel veel doet, voor de opleiding van de jongeren bijvoorbeeld. Iedereen is er bij betrokken. En voor de rest, och, ik zou best wel eens een goed toneelstuk willen

◄ *"We willen als het kan, overal wel aan meedoen".*

(Foto: Gerrit Boer.)

Nooit iets gemerkt van een zekere afkeer van die Hollanders?

HARRY: "Nee. Maar we gedragen ons er natuurlijk ook naar. We willen ons graag aansluiten, meedoen. We kunnen geen enkel negatief aspect noemen. De Zuidwoldegers zijn je altijd ter wille, altijd wellevend. Ze komen naar je toe! Alleen al het feit, dat ze je gewoon groeten, vind ik hartstikke goed!"

Hebben jullie ook belangstelling voor de Drentse taal?

HARRY: "Nee, maar gelukkig spreekt iedereen hier Hollands."

RIEK: "Ik zou er best wel eens wat meer van gaan zien. Of een operavoorstelling. We zijn allebei liefhebbers."

Wat vind je van de opvatting het aantal van buiten komende ouderen in Drenthe te beperken?

HARRY: "Onzin. Die mensen besteden hier hun inkomen. Ze brengen geld in. Dat is toch beter dan dat ze naar Spanje gaan. Of naar België! Laten ze blij zijn, dat ze in Nederland blijven. Nee, geen gezeur over drentenieren. Drentenieren is gezond. Ook voor Drenthe!"

Een afsluiting, die er zijn mag. Ik neem afscheid van twee drenteniers, die zich hier thuisvoelen. Zuidwoldegers! ❑